

نگاهی به بندهای پنهانی توافق ترکیه و رژیم صهیونیستی/حمید قدسی آذر

در توافق ترکیه با رژیم صهیونیستی، دولت اردوغان نه تنها از شرط خود درباره پایان محاصره غزه منصرف شده، بلکه این محاصره توسط تل آویو نیز به رسمیت شناخته است.

به گزارش آران نیوز، ترکیه با رژیم صهیونیستی در هفته گذشته توافق آشتی امضا کرد. دو کشور روابط سیاسی خود را که از سال 2010 قطع شده بود دوباره از سر گرفتند. این توافقنامه دارای بندهای آشکار و پنهان است. سردمداران صهیونیستی بسیار مشتاق هستند که همه جزئیات این توافق در بین افکار عمومی منتشر شود و بعضاً با منتشر شدن بعضی از جزئیات آن، دولتمردان ترکیه یا تکذیب نمی‌کنند و یا نمی‌توانند تکذیب کنند.

اما چیزی که تاکنون مشخص شده مغلوبیت ترکیه را در این توافق نشان می‌دهد. در ظاهر اسرائیل به خاطر کشتار کشتی «ماوی مرمره» عذرخواهی کرد، اما با بررسی این توافقنامه مشاهده عذرخواهی اسرائیل خیلی سخت است. حتی می‌توان به جرئت گفت که اگر ترکیه از اسرائیل عذرخواهی می‌کرد خیلی بهتر از این توافق ننگینی است که امضا کرد.

قسمت تراژدی این توافقنامه آن است که اسرائیل بدون دادن هیچ امتیازی به همه خواسته‌ها و امتیازات مورد انتظارش از ترکیه دست یافته است. در رأس خواسته‌هایش خاتمه دادن به کمک‌های بشردوستانه آزاد برای غزه است. این بند توافق خون 9 شهروند کشته شده ترکیه‌ای در کشتی ماوی مرمره را پایمال کرد. طبق همین بند هیچ دادگاه ترکیه‌ای حق اقامه دعوا در حق هیچ یک از نظامیان اسرائیلی که این قتل‌عام را انجام داده‌اند، نخواهند داشت. مسئولان اسرائیلی در این مورد می‌گویند که با ترکیه توافق کرده‌ایم که همه پرونده‌های دادگاهی که در این خصوص تشکیل شده بود، مختومه شود و ترکیه هیچ ادعایی در هیچ یک از دادگاه‌ها در مورد قتل‌عام کشتی ماوی مرمره نداشته باشد.

هر کس از دولتمردان ترکیه این مذاکرات را انجام داده است، این بند از توافق نه می‌تواند مورد قبول مردم ترکیه باشد و نه شایسته این مردم است. این بند توافق تنها محدود به دادگاه‌های ترکیه نمی‌شود و مذاکره‌کنندگان ترکیه قول داده‌اند که تمام اقامه دعواهای حقوقی ترکیه در دادگاه‌های بین‌المللی علیه اسرائیل را نیز پس بگیرند. یکی از بزرگ‌ترین پیروزی‌های اسرائیل در توافق با ترکیه این است که ترکیه تضمین کرده است که در تمام سازمان‌ها و تشکیلات بین‌المللی از اسرائیل حمایت کند. حتی در آستانه به نتیجه رسیدن مذاکرات ترکیه با اسرائیل، در اقدامی بی‌سابقه ترکیه وتوی خود برای عضویت اسرائیل در ناتو را هم برداشت و به اسرائیلی که چندین دهه در حسرت چنین فرصتی بود، این فرصت داده شد. مطابق با این توافق، ترکیه در تمام سازمان‌ها و تشکیلات بین‌المللی که عضو است حق ندارد علیه اسرائیل تلاشی کند و ترکیه قول داده است تمام حمایت و تلاش‌هایش برای عضویت اسرائیل در این سازمان‌ها و تشکیلات را انجام دهد. یعنی ترکیه داوطلبانه تبدیل به لابی برای اسرائیل می‌شود. در تاریخ جمهوریت ترکیه بسیاری از دولت‌ها با ماهیت راست‌گرا و چپ‌گرا، نظامی و غیرنظامی با رأی مردم و یا با کودتا بر سرکار آمدند، اما هیچ کدام به اندازه دولت اردوغان به رژیم اسرائیل چنین خدمتی را نکردند.

از طرف دیگر با این توافق، ترکیه اشغال و محاصره غزه توسط اسرائیل را به رسمیت شناخته است. ترکیه می‌گوید که با این توافق حق کمک کردن به غزه را پیدا کرده، اما در حقیقت این حق قبلاً هم وجود داشت و حتی این حق فقط برای ترکیه هم نبود، بسیاری از کشورها کمک‌های بشردوستانه به فلسطین انجام می‌دهند. اصولاً فلسطین با کمک‌های بشردوستانه دیگر کشورها به حیات خود ادامه می‌دهد. یعنی در توافق ترکیه با اسرائیل امتیاز جدیدی برای فلسطین ایجاد نشده است. واقعیت مسئله این است که غزه از زمین، دریا و هوا در محاصره اسرائیل است. مردم غزه هیچ بندر و فرودگاهی ندارند. تمام رفت و آمدها به غزه توسط اسرائیل کنترل می‌شود. هر چیزی در غزه با اجازه اسرائیل امکان‌پذیر است. حتی گذرگاه مصر هم با کنترل اسرائیل مورد استفاده قرار می‌گیرد. اسرائیل اجازه هیچ‌گونه سرمایه‌گذاری در غزه را نمی‌دهد. اسرائیل تأسیس هرگونه صنایع در غزه را به منزله اعلان جنگ به خود می‌داند. در واقع اسرائیل غزه را تبدیل به یک زندان بزرگ کرده که این یک سیاست تغییرناپذیر در قبال غزه است.

در حقیقت هدف از راه افتادن کشتی ماوی مرمره برای کمک‌رسانی به غزه این بود که به محاصره ظالمانه غزه پایان دهد و برای این پاره از فلسطین حق آزادی قائل شود. اردوغان هم از سال 2010 تا 2016 برای آشتی با اسرائیل پایان محاصره غزه را شرط تغییرناپذیر ترکیه قرار داده بود، اما در توافق ترکیه با اسرائیل، دولت اردوغان نه تنها از این شرط منصرف شده، بلکه محاصره غزه توسط اسرائیل را هم به رسمیت شناخته است؛ بطوریکه دولت ترکیه هفته گذشته کشتی کمک‌های بشردوستانه خود بنام «لیدی لایلا» را نه به غزه بلکه به بندر اشدود اسرائیل فرستاد و بعد از کنترل تک تک این محموله توسط اسرائیل، از طریق زمینی به غزه فرستاده شد.

نتیجه این شد که محاصره و اشغال غزه توسط اسرائیل نه تنها با حمایت فعلی دولت ترکیه ادامه پیدا کرد، بلکه ترکیه این محاصره و اشغال را به رسمیت شناخت. در آستانه توافق و آشتی ترکیه با اسرائیل سیاستمداران حاکم ترکیه از اسرائیل با عناوین دوست، متحد و کشوری که به آن محتاجیم استفاده کرده بودند که این کلمات به اندازه خود توافقنامه مهم هستند و حتی وزیری از دولت ترکیه پیشنهاد متحد نظامی بودن با اسرائیل را داده بود.

از نظر اسرائیل استفاده از چنین کلمات و جملاتی از یک دولت اسلام‌گرای ترکیه بزرگ‌ترین پیروزی به حساب می‌آید. از این پس اسرائیل می‌تواند در پاسخ به کسانی که از این رژیم انتقاد می‌کنند دولت اسلام‌گرای ترکیه را نشان دهد که دوست و متحدش است.

نتیجه‌ای که از توافق ترکیه با اسرائیل می‌توان گرفت این است که دولت اردوغان به نام اسلام‌گرایی با امضای این توافقنامه با اسرائیل یک نقطه سیاه در تاریخ جمهوریت ترکیه به ثبت رسانید.

نویسنده: حمید قدسی آذر کارشناس مسائل ترکیه